

1 Alcohol op de Universiteit Twente

2 14/02/2019

3 Aanleiding

4 Studieverenigingen organiseren jaarlijks een groot aantal activiteiten waarbij (licht)alcoholische dranken
5 worden geschonken. De meeste van deze activiteiten vinden plaats in de borrelruimtes. Ieder evenement
6 waar (licht)alcoholische dranken geschonken worden, brengt bepaalde risico's met zich mee. De
7 verenigingen en de UT willen daarom een aantal maatregelen nemen om de veiligheid tijdens deze
8 activiteiten te waarborgen. Daarvoor is deze notitie opgesteld.

9 Borrelruimtes

10 Huidige situatie

11 In verschillende gebouwen op de UT bevinden zich borrelruimtes met bijbehorend terras voor
12 studieverenigingen:

- 13 • twee ruimtes in de Horst;
 - 14 ○ Terras: Jaknikkerveld achter de Horst
- 15 • drie ruimtes in de Zilverling;
 - 16 ○ Terras: O&O plein
- 17 • één ruimte in Carré;
 - 18 ○ Terras: Nanohofje bij Carré
- 19 • één ruimte in Technohal;
 - 20 ○ Terras: Nog te bepalen

21 In de bijlage is de ingetekende kaart te vinden welke de borrelruimtes en terrassen aangeeft.

22 De verenigingen gebruiken deze ruimtes als ontmoetingsruimte en om borrels en feesten te organiseren.
23 De terrassen zijn bruikbaar voor alle studieverenigingen. Borrels vinden ongeveer dagelijks plaats, feesten
24 ongeveer één keer per maand. De verenigingen melden hun activiteiten aan via de activiteitenmelder van
25 de UT. Tijdens de activiteiten zorgen zij ook dat er voldoende BHV-ers aanwezig zijn. De verenigingen
26 hebben veel ervaring in het organiseren van activiteiten. De kennis wordt telkens overgedragen van de
27 ervaren leden aan de nieuwe aanwas. De organisatie verloopt daardoor volgens een `best practice` die in
28 de loop der jaren steeds verder is verfijnd.

29 Horecaverunning

30 We beschikken over een Horeca vergunning en moeten ons houden aan afspraken zoals opgesteld in het
31 bestuursreglement.

32 Risico's

33 Hoewel de activiteiten over het algemeen goed verlopen, bracht de situatie een aantal risico's met zich
34 mee:

- 35 • Er wordt nu onvoldoende onderscheid gemaakt tussen hoog- en laagrisicoactiviteiten, waardoor
36 bij een hoog-risicoactiviteiten niet altijd de extra maatregelen worden genomen die wel wenselijk
37 zijn.

- 1 • We beschikken over een alcoholvergunning. Binnen de borrelruimtes moeten de opgestelde
2 regels gevolgd worden. Het bekend maken en navolgen van de regels door alle barvrijwilligers in
3 praktische zin kan moeilijk zijn te controleren.

4 Om overweg te kunnen met deze risico's is dit document opgesteld.

5 Alcoholrichtlijnen

6 Instructie en verantwoordelijkheden

7 Bij de activiteiten is het belangrijk om de verantwoordelijkheid duidelijk verdeeld te hebben. Daarom de
8 relevante verantwoordelijkheden op een rij:

- 9 • In alle gevallen is de studievereniging verantwoordelijk voor de activiteiten in de borrelruimte en
10 dient zij te zorgen dat deze op een veilige en verantwoorde manier verlopen. De studievereniging
11 wordt vertegenwoordigd door de bestuurders. De ruimte kan beschikbaar gesteld worden voor
12 activiteiten waar de vereniging niet bij is betrokken, deze activiteiten moeten dan binnen de
13 doelstelling vallen van de studievereniging. Indien de ruimte wordt verhuurd of beschikbaar
14 gesteld voor activiteiten waar de vereniging niet bij is betrokken, is het de verantwoordelijkheid
15 van de vereniging om te zorgen dat gebruikers van de ruimte weten aan welke voorwaarden en
16 regels (ook met betrekking tot veiligheid) zij moeten voldoen;
- 17 • BHV-ers zijn aanwezig volgens de Campus & Facility Management richtlijnen, om bij calamiteiten
18 te zorgen dat eerste hulp wordt verleend of de juiste maatregelen worden getroffen
19 (bijvoorbeeld ontruiming);
- 20 • Tappers dienen in de gaten te houden of het alcoholgebruik door bezoekers binnen de grenzen
21 blijft en men geen ongewenst gedrag vertoont.

22 Verenigingen die alcohol willen schenken zijn verplicht om zich aan de afspraken en richtlijnen in het
23 bestuursreglement en deze notitie te houden. Op deze manier kunnen we duidelijkheid scheppen over
24 taken en verantwoordelijkheden tijdens de verschillende (typen) evenementen. Afspraken over
25 bijvoorbeeld het aanstellen van een hoofdcoördinator bij een risico-evenement zorgen ervoor dat bij de
26 activiteit zelf alle verantwoordelijken weten wat hun rol is en wat van hen wordt verwacht. Een
27 hoofdcoördinator hoeft niet een barvrijwilliger te zijn. Deze persoon fungeert in elk geval als
28 contactpersoon met de beveiliging en is bekend gemaakt bij het aanmelden van het evenement.
29 Daarnaast kan de UT hiermee aan de gemeente laten zien dat de verenigingen zich bewust zijn van hun
30 verantwoordelijkheid voor het organiseren van veilige activiteiten en zich daar serieus voor inzetten.

31 Studievereniging bestuurders worden twee keer per jaar, na de bestuurswisselingen, geïnformeerd over
32 de afspraken met betrekking tot borrelruimtes (zie verder in deze notitie). Dit gebeurt tijdens de
33 maandelijkse OS vergaderingen.

34 Daarnaast is het belangrijk dat de mensen achter de tap leren om lastige klanten en/of situaties te
35 herkennen en hoe zij hier mee om kunnen gaan. Hiervoor is de cursus Instructie Verantwoord
36 Alcoholschenken (IVA) bedoeld. Dit is in feite een onderdeel van de opleiding voor het diploma sociale
37 hygiëne. IVA is speciaal ontworpen voor vrijwilligers in de horeca bij sporthal en/of zwembad, waar licht
38 alcoholische dranken worden geschonken. Het geeft handvatten hoe een goede tapper zich gedraagt en
39 waar deze op let. Het instrument is door NOC*NSF ontwikkeld om via hun website digitaal het certificaat
40 te behalen.

41

1 De digitale IVA is kosteloos, maar voldoet niet, omdat deze geen effectieve training bevat en te
2 theoretisch van aard is. Daarom heeft de UT ervoor gekozen om de BHV-opleider van de UT (en getraind
3 IVA opleider) praktische IVA cursussen te laten geven. De bedoeling is dat deze trainingen minstens twee
4 keer per jaar worden aangeboden. De organisatie van de training vindt in nauw overleg met het OS plaats.

5 Hoog- en laag-risicoactiviteiten

6 Niet alle activiteiten zijn hetzelfde van aard en hebben daarom ook een ander niveau van risico's bij zich.
7 Het risico van een activiteit wordt in feite door drie factoren bepaald:

- 8 • Aantal deelnemers/aanwezigen: bij een groot aantal aanwezigen is het lastig voor tappers om bij
9 te houden hoeveel alcohol elke aanwezige nuttigt. Vaak haalt één persoon meerdere drankjes,
10 die worden verdeeld over een groep. Daarnaast is een grote groep mensen lastiger in de gaten te
11 houden dan een kleine groep;
- 12 • Gratis verstrekking van alcoholische drank of kosteloze verstrekking van alcoholische aal
13 deelnemers van een (betaalde) activiteit: de kans op excessief alcoholgebruik is groter omdat de
14 remmende factor van een beperkt financieel budget niet speelt;
- 15 • Het nuttigen van alcohol wordt gestimuleerd door een competitief element. Hierdoor bestaat
16 een verhoogd risico op excessief gebruik.

17 In bijlage 1 worden een aantal maatregelen beschreven die bij hoog-risico-activiteiten zorgen voor een
18 beperking van de risico's, zoals het vastleggen van afspraken, taken en verantwoordelijkheden in een en
19 training van tappers. Daarnaast stelt de veiligheidskundige van HR-VGM een advies op voor iedere
20 borrelruimte waarin onder andere het maximum aantal bezoekers staat voor de betreffende borrelruimte
21 (die later in dit document genoemd worden) en andere veiligheidsadviezen. Duidelijk is dat als een
22 activiteit aan één of meer van de volgende kenmerken voldoen het een hoog risico activiteit is:

- 23 • Een (verwacht) deelnemersaantal van 100 of meer;
- 24 • Onbeperkte alcoholverstrekking tijdens (een gedeelte van) de activiteit;
- 25 • Het nuttigen van alcohol wordt gestimuleerd d.m.v. een competitief element.

26 Ondanks dat deze risicofactoren een goede aanwijzing zijn om te bepalen of een activiteit een hoog of
27 laag risico heeft, zijn er altijd activiteiten waarbij het moeilijk te bepalen is in welke categorie deze vallen.
28 Activiteiten kunnen ten onrechte worden aangeduid als risicoactiviteit, of risicoactiviteiten worden niet
29 als zodanig herkend. Daarom zal het OS samen met het evenementenbureau twee lijsten opstellen: een
30 zwarte lijst met activiteiten die altijd een hoog risico hebben en een witte lijst voor activiteiten die altijd
31 een laag risico hebben. De lijsten worden jaarlijks door het OS en het evenementenbureau geëvalueerd
32 (en waar nodig aangepast). Als er activiteiten worden georganiseerd welke niet op een van de lijsten
33 staan, worden deze in overleg met het evenementenbureau gecategoriseerd met behulp van
34 bovenstaande richtlijnen. Indien de organisatie van de activiteit van mening is dat de categorisatie onjuist
35 is, kan deze in gesprek gaan met het OS bestuur. Deze beslist uiteindelijk of er sprake is van een
36 uitzondering of niet.

1 Afspraken rond borrelruimtes UT

2 Concreet kan dit worden vertaald in de volgende afspraken met de verenigingen:

- 3 • De studievereniging is verantwoordelijk voor de activiteiten in de borrelruimte en dient te zorgen
4 dat deze op een veilige en verantwoorde manier verlopen. Dit geldt ook indien de ruimte wordt
5 verhuurd of beschikbaar gesteld voor activiteiten waar de vereniging niet bij is betrokken;
- 6 • Verenigingen volgen de richtlijnen zoals opgenomen in bijlage 1;
- 7 • Het OS stelt samen met de studieverenigingen en/of borrelcommissies en de veiligheidskundige
8 van HR-VGM een zwart/wit lijst op met betrekking tot risico-evenementen. De lijst zal tweemaal
9 per jaar bespreekbaar gesteld worden tijdens de maandelijkse OS ALV na de bestuurswisselingen.
- 10 • Bij hoog risico-activiteiten neemt de studievereniging extra maatregelen om de activiteit veilig te
11 laten verlopen. Vooraf vindt hierover afstemming plaats met het evenementenbureau en
12 veiligheidskundige van HR-VGM; dit kan bijvoorbeeld via het online aanmeldformulier.
- 13 • Indien onduidelijk is of een activiteiten hoog of laag risico heeft (bijvoorbeeld bij een nieuw soort
14 activiteit), neemt de betreffende vereniging vooraf contact op met het evenementenbureau;
- 15 • Borrels, feesten en andere activiteiten in de borrelruimtes en/of terrassen worden aangemeld via
16 : <https://www.utwente.nl/campus/organisatie/bijeenkomst-melden/>
- 17 • Om te zorgen dat studieverenigingen bekend zijn met deze richtlijn, wordt dit twee keer per jaar
18 (begin studiejaar en bij tussentijdse bestuurswisseling) kort besproken met het Overleg
19 Studieverenigingen en besturen van de studieverenigingen. De maandelijkse OS vergaderingen
20 bieden hiervoor een goed moment;

21 Daarnaast regelt de UT de volgende zaken:

- 22 • HR-VGM organiseert twee keer per jaar in overleg met het OS een IVA-training voor tappers. De
23 standaardinformatie wordt aangevuld met oefenen in het omgaan met lastige klanten/situaties.
- 24 • De UT heeft medewerkers als leidinggevend en op de vergunning aangedragen zodat er vanuit de
25 UT toezicht gehouden kan worden op het naleven van de regels. Deze leidinggevend en zijn te
26 vinden op de vergunning en zijn te bereiken via de beveiliging van de gebouwen op de UT.
- 27 • Veiligheidskundige, evenementenbureau en studieverenigingen hebben op 16 juli 2013 een
28 inventarisatie gemaakt van de borrelruimtes. Op basis hiervan heeft de veiligheidskundige een
29 advies gegeven over het maximum aantal bezoekers per ruimte:
 - 30 ○ Ruimte Carré C5251 en C5247: 143 personen (zonder losstaand meubilair 215 personen)
 - 31 ○ Ruimte Zilverling E104: 80 personen (zonder losstaand meubilair 121 personen)
 - 32 ○ Ruimte Zilverling E108: 81 personen (zonder losstaand meubilair 122 personen)
 - 33 ○ Ruimte Horst C009: 99 personen (zonder losstaand meubilair 149 personen Ruimte Horst
34 C011: 113 personen (zonder losstaand meubilair 169 personen
 - 35 ○ Ruimte Technohal

36 Het verslag van de veiligheidskundige is bijgevoegd in bijlage 2.

37

1 Bijlage 1

2 Richtlijnen voor verenigingen:

- 3 • Bij verenigingsactiviteiten wordt voor 15.30 uur geen alcohol geschonken. Deze regel is niet van
4 toepassing op huiselijke sfeer of privé aangelegenheden (afstudeerborrels, recepties, etc.);
- 5 • Bij verenigingsactiviteiten in borrelruimtes mag geen zelf meegebrachte alcoholische drank
6 worden genuttigd;
- 7 • Het verstrekken van alcoholhoudende dranken door barpersoneel mag niet plaatsvinden
8 wanneer de verstrekende onder de invloed is van alcohol.
- 9 • Verenigingen schenken geen zwak alcoholische dranken aan mensen onder de wettelijke
10 minimumleeftijd. Sterk alcoholische dranken worden door verenigingen niet geschonken. Bij
11 twijfel dient de tapper naar een legitimatiebewijs te vragen.
- 12 • Definitie zwak alcohol houdende drank: alcoholhoudende drank: alcoholhoudende drank van
13 0,5% tot 15%, zoals bier en wijn, premixdranken in fles of blikjes van rond de 5% en lichte
14 shooters van rond de 10%. Ook port, sherry en vermouth worden hiertoe gerekend, hoewel deze
15 vaak meer dan 15% alcohol bevatten.
- 16 • Definitie sterke drank: alcoholhoudende drank van 15% of meer, zoals sterke shooters van rond
17 de 20% en overige sterke drank van 15% of meer, zoals jenever, rum, whiskey, cognac, likeuren,
18 ongeachte de wijze waarop deze drank wordt geserveerd. Let op: Een eenheid sterke drank
19 (bijvoorbeeld rum) geserveerd met een flesje cola of gemixt in een glas, geldt dus als sterke
20 drank. De verhouding sterke drank en de toegevoegde cola speelt daarbij geen rol.
- 21 • Een vereniging die alcoholhoudende drank verstrekt is verplicht de leeftijdsgrenzen zichtbaar en
22 goed leesbaar aan te geven in de borrelruimte.
- 23 • Aanwezigheidsverbod voor personen die zichtbaar teveel hebben gedronken of duidelijk onder
24 invloed zijn van andere psychotrope stoffen
- 25 • Een registratielijst van tappers die de Instructie Verantwoord Alcohol (IVA) schenken hebben
26 gevolgd dient aanwezig te zijn.
- 27 • Indirecte verstrekking aan jongeren is niet toegestaan. Met andere woorden geen zwak
28 alcoholische drank voor ouderen, wanneer drank bedoeld is voor jongeren onder de wettelijke
29 minimumleeftijd. De barvrijwilliger kan alleen verantwoordelijk worden gesteld als het voor hem
30 duidelijk is dat drank uiteindelijk bestemd is voor iemand jonger dan de wettelijke
31 minimumleeftijd (bij zwak alcoholhoudende drank)
- 32 • Op momenten dat er alcohol wordt geschonken dienen alle tappers aanwezig in het bezit is van
33 een UT-goedgekeurd IVA-certificaat te zijn en als zodanig is geregistreerd;
- 34 • Op het moment dat een tapper in opleiding (mee-tapper) werkzaam is en nog niet in bezit is van
35 een UT-goedgekeurd IVA-certificaat, moet deze voldaan hebben aan een zogenaamde IVA “click-
36 cursus”. De link naar deze cursus is te vinden op de website van het OS.
- 37 • Bij risicoactiviteiten wordt er één hoofdcoördinator aangesteld die tijdens de gehele activiteit
38 nuchter blijft. Deze is actief bezig met de controlerende taak en draagt zorg voor
39 kennisoverdracht tussen eventuele verschillende tapteams en BHV'ers. Als het nodig is, is het de
40 taak van deze hoofdcoördinator om individuen die zich onverantwoordelijk gedragen te (laten)
41 verwijderen van een activiteit. Voor eventuele hulp hierbij kan de beveiliging van de universiteit
42 worden ingeschakeld.
- 43 • De aanwezige hoofdcoördinator, tappers en BHV-ers blijven gedurende de activiteit nuchter;

- Bij activiteiten in borrelruimtes waarbij een groot aantal bezoekers wordt verwacht, zorgt de betreffende vereniging voor een toegangsbeleid waardoor het maximum aantal bezoekers niet wordt overschreden.
- Verenigingen en organisaties kunnen op de UT in principe niet zelf een horecaverunning aanvragen. Indien zij dat wel willen, moeten zij contact opnemen met het Facilitair Bedrijf om een eventuele aanvraag in overleg met hen en via hen te laten verlopen.

Bijlage 2

Maximum aantal bezoekers per borrelruimte

16 juli 2013 zijn de borrelkelders bezocht om een beeld te krijgen van de netto m2 oppervlak van de kelders tijdens borrels. In dit document is de maximale bezettingsgraad van de verschillende borrelruimtes vastgelegd.

Uitgangspunt

Voor het berekenen van het aantal personen wat in een ruimte aanwezig mag zijn is de uitgangsbreedte van belang en de netto oppervlak. Per strekkende meter uitgangsbreedte mogen er 90 mensen aanwezig zijn. Draait de deur tegen de vluchtrichting in dan is dat 25. Wanneer er sprake is van losstaand meubilair dan is ook 2 personen per m2 de regel. Is er geen losstaand meubilair dan mag van 3 personen m2 worden uitgegaan.

Bevindingen:

Carré

<p>Ruimte C5251 en C5247 Uitgangsbreedte is: 2,75 m Netto oppervlak is 71,83 m2 Losstaand meubilair.</p>

<p>$71,83 \times 2 = 143$ personen (Indien al het losstaande meubilair verwijderd is mogen er $71,83 \times 3 = 215$ personen aanwezig zijn).</p>

20

EDU Café:

<p>Ruimte E104: Uitgangsbreedte is: 4 m (schuifdeur) Netto oppervlak is 40,44 m2 Losstaand meubilair.</p>	<p>Ruimte E108: Uitgangsbreedte is: 4 m (schuifdeur) Netto oppervlak is 42,82 m2 Losstaand meubilair.</p>
--	--

<p>$40,44 \times 2 = 80$ personen (Indien al het losstaande meubilair verwijderd is mogen er $40,44 \times 3 = 121$ personen aanwezig zijn).</p>
--

<p>$42,82 \times 2 = 85$ personen (Indien al het losstaande meubilair verwijderd is mogen er $42,82 \times 3 = 128$ personen aanwezig zijn).</p>
--

22

Horst:

<p>Ruimte C009 Uitgangsbreedte is: 2,40 m Netto oppervlak is 49,9 m2 Losstaand meubilair.</p>	<p>Ruimte C011 Uitgangsbreedte is: 2,40 m Netto oppervlak is 56,51 m2 Losstaand meubilair.</p>
--	---

<p>$49,9 \times 2 = 99,8$ personen (Indien al het losstaande meubilair verwijderd is mogen er $49,9 \times 3 = 149,7$ personen aanwezig zijn).</p>	<p>$56,51 \times 2 = 113,02$ personen (Indien al het losstaande meubilair verwijderd is mogen er $56,51 \times 3 = 169,53$ personen aanwezig zijn).</p>
--	---

49,9 x 2 = 99 personen (Indien al het losstaande meubilair verwijderd is mogen er 49,9 x 3 = 149 personen aanwezig zijn).

56,51 x 2 = 113 personen (Indien al het losstaande meubilair verwijderd is mogen er 56,51 x 3 = 169 personen aanwezig zijn).

1